

PROFIL

En farverig 75 åring

»Staten forhindrede Montebello i at vinde Derbyet!« - En portrætsamtale om »de gode, gamle dage« med altid farverige Børge Grandahl, som fyldte 75 år den 14. maj i år

VÆRRE END ROTTER!

Børge Grandahl, forhenværende travtræner på Charlottenlund, Amager og Skovbo, kom til verden i Præstø den 14. maj 1916. Faderen var maler af profession, men desværre arbejdsløs, så da man påbegyndte opførelsen af Amager Travbane i 1921-22, og i den forbindelse søgte flere malersvende, var han ikke sen til at rykke teltpælene op og slå sig ned på Amager.

Børge og hans kammerater, der iblandt hans storebror Poul, som også blev træner, blev naturligvis hurtigt tiltrukket af den nye, spændende attraktion, hvilket dog bestemt ikke behagede baneforvalteren. Utallige er de gange, hvor Børge og hans kammerater er blevet smidt ud med fuld musik.

- Men vi gav nu ikke op så let, så vi gravede bare en lille tunnel under det store, røde plankeværk, der omkransede banen og kom ind ad den vej. Da baneforvalteren opdagede det, brølede han: De er sgu' værre end rotter! - husker Børge Grandahl.

- De første travløb jeg mindes at have set, var i 1925, hvor bl.a. byg-

mester C. L. Müller vandt Derby med Peter Poque. Fra slutningen af 20'erne erindrer jeg endvidere heste som San Walker, Colonel Foote og Harrison Dillon. Især Harrison Dillon var en prægtig væddeløber, der jo bl.a. vandt Mesterskab for Danmark i 1928 og 29 for henhv. Koster og Sofus Sørensen, fortæller Børge Grandahl.

STALDMAND FOR STAR MCELWYN

- Det var imidlertid først i 1931, efter jeg var blevet konfirmeret, at jeg begyndte som staldmand hos Arnold Jensen på Charlottenlund Travbane. Den gang var der betydelig mere interesse for faget end i dag, og man

Da Amager Travbane i 1974-75 flyttede til Skovbo, flyttede Børge Grandahl med.

skulle derfor skrives op på en venteliste for at blive staldmand. Jeg var ikke heldig med det samme, og fik derfor i stedet plads som bybud for en købmand på Kongens Nytorv. Pludselig var der så en ledig plads hos Arnold Jensen, og så slog jeg til, siger Børge Grandahl, som imidlertid ragede uklar med Arnold Jensen efter et halvt års tid, og derfor skiftede til Peter Andersen i efteråret 1931.

- Peter Andersen, som vandt Derby med Ego i 1924, havde jo stalden i 20'erne og begyndelsen af 30'erne. Han havde bl.a. mange norskejede heste, der iblandt fænomenale Star McElwyn, der ejedes af A.N. Funenemark i Porsgrun. Star McElwyn vandt bl.a. Skandinavisk Mesterskab 1934 og 35 og blev i 1935 den første danskfødte 1.20-traver med tiden 19.8, erindrer Børge Grandahl, som var Star McElwyns oppasser, da hingsten vandt Skandinavisk Mesterskab på Solvalla i 1934.

Profil

AF HENRIK BERG
FOTO KAJ LAGONI

LØB STAFET PÅ STATIONEN

- Det må have været en stor oplevelse?

- Ja, vi tog afsted fra Charlottenlund midt på ugen, hvor løbet skulle køres i Stockholm om søndagen. Først sejlede vi fra Skovshoved til Malmö, og derefter med tog til Stockholm. Vi var 4 staldfolk der tog afsted med 6 heste. Foruden Star McElwyn var det Lauritz, Patsy og Orlick, der skulle starte i Skandinavisk Mesterskab samt to af Sofus Sørensen's heste, der skulle starte i andre løb, fortæller Børge Grandahl, som nær var strandet i en svensk stationsby på vej til Stockholm.

- Da vi nåede til Jönköping standsede toget og vi benyttede lejligheden til at gå ud og hente frisk vand til hestene. Men pludselig satte toget i gang, og så kan du fand'ne tro der var nogen, der fik travlt. Vi styrtede afsted på perronen med vore spande, og nåede også toget, men så opdagede vi, at det bare var ved at rangere! Det skulle have været optaget på film, for det har sikkert set komisk ud, smiler Børge Grandahl.

- Nå, men Star McElwyn vandt jo Mesterskabet foran Lauritz og Patsy mens Orlick blev hængt ud for urent trav på 4. pladsen. Det lignede justitsmord, for svenskerne ville jo nok ikke acceptere, at danskerne løb med de 4 første pladser, fortæller Børge og fortsætter....

- Star McElwyn var jo ellers en mægtig hest. Som de fleste af datidens heste, løb han både med tåvægte, gummiboots og gamacher på alle fire ben, men spæne, det kunne han. Under gunstige forhold, tror jeg, at Star McElwyn i dag kunne være nået ned omkring 1.12-1.13!

I slutningen af 30'erne kom der rigtig gang i norsk travsport, og Peter Andersen mistede derfor størsteparten af sine heste. Da Børge Grandahl så fik tilbuddet om at blive staldmand hos Poul Stripp - som han kendte fra Peter Andersen's stald -

på den nyåbnede Fyens Væddeløbsbane i Odense, sagde han ja tak. Det var i 1935.

DEN FØRSTE KØRETUR

Hos Poul Stripp fik Børge Grandahl mange fine køreture. Inden afrejsen fra København havde Børge bestået trænerskolen, men det var først hos Poul Stripp han fik chancen for at køre travløb.

- Min første køretur var med den 4-årige Pasang Lambo, som gik ud og blev nr. 4 eller 5. Min første sejr vandt jeg året efter (1936) med Stald Domas' Newton, der var en sindsyg ku'le. Han var from som et lam inde i stalden, men når han kom ud på banen slog nerverne klik. Da jeg skulle volte, lagde jeg et klæde over hans hoved, og da de sagde »kør« fjernede staldmandsen klædet. Så stod Newton og plirrede lidt med øjnene inden han registrerede hvad der foregik, og så fjøj han afsted i en h..... fart og vandt løbet, erindrer Børge Grandahl.

Efter et par år hos Poul Stripp kom Børge Grandahl i 1938 i stalden hos Oluf Månsson, hvor han var i 6 år. Derefter kom han til Aage Kristoffersen, og sluttede af med et års tid hos broderen, Poul Grandahl, inden han stavede som selvstændig træner på Charlottenlund Travbane den 1. januar 1947.

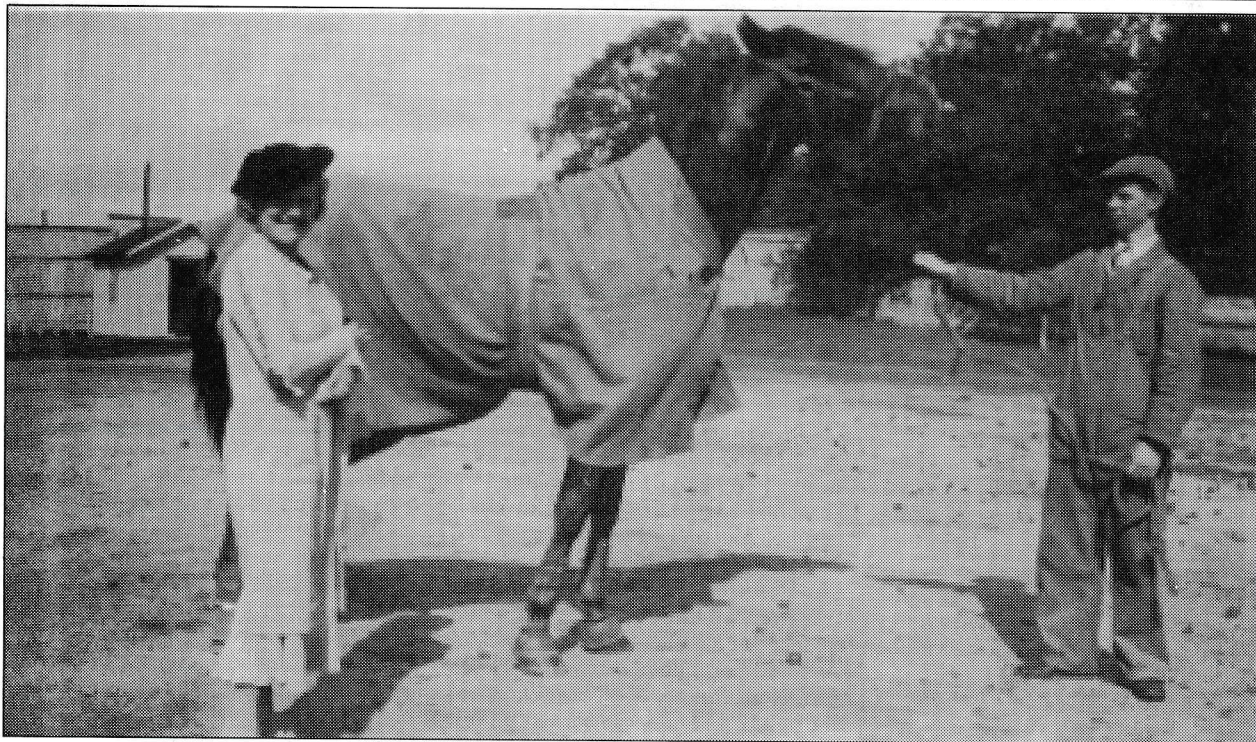
DE FØRSTE ÅR

Børge Grandahl vandt i årene 1935-46 i alt 63 sejre som jockey og med 21 sejre i sin første sæson som træner, fik han afgjort en meget fin start i karrieren.

- Det var specielt heste som Jarl Hanover, Ketty McElwyn, John Bingen og IG, jeg havde stor succes med de første år. John Bingen var allerede som 2-årig årgangens mest vindende hest og vandt senre bla. Derbyprøven, men blev desværre skadet op til Derbyet, og kom ikke til start. Jeg tror den havde vundet - siger Børge.

- Du debuterede ellers i Derbyet som jockey?

- Ja, det var mens jeg var hos Aage Christoffersen. Jeg kørte Full Tilt Jr. i 44, men han galopperede fra start og jeg opgav efter 700 meter. Jeg fik 50 kroner for at køre i Derbyet, så jeg var godt tilfreds. Den gang tjente en

Børge Grandahl fotograferet midt i 30'erne med den første danskfødte 1:20-traver, Star McElwyn.

Jamen, heste...

forsikrer man da hos

The
Yorkshire
Insurance Company Ltd.

RYGAARDS ALLÉ 1 • 2900 HELLERUP • TELEFON 31 62 87 33

staldmand trods alt kun 65 kroner om ugen, mindes Børge Grandahl.

I 1949 startede Børge Grandahl i Derbyet med Ingdam's Karla, der blev en fin nummer 3 efter Kuno med Aage Chrisoffersen og Komtesen med Mark Ingdam.

- Kristoffersen havde startsport 18, men fik - af uforklarlige årsdager - alligevel spids, og så var det løb kørt. Uanset om han tyvstartede eller ej, så have han nok vundet alligevel, husker Børge Grandahl.

I 1951 havde Børge Grandahl igen chancen med fynske Montebello, der tidligere på sæsonen havde vundet Jydsk 4-årings Grand Prix, men den danske Stat satte sig imellem og forhindrede Montebello i at starte i Derbyet!

- Forklaring udbedes?

- Montebello var opdrættet af Stutteri Hald, hvis ejer arbejdede sammen med tyskerne under krigen. Da krigen var slut beslaglagde Staten stutieriet og de mange heste, der iblandt Montebello og hans mor, Coboco, der i dag kendes som mor-

Børge Grandahls store interesse er nu Power Made, som han har købt sammen med sin søn, Kjeld.

mor til bl.a. Tarok. Nå, men Staten ville naturligvis ikke ofre de store summer på stutieret og derfor slettede man bl.a. hestene i de 3 klassiske storløb på Charlottenlund, fortæller Børge Grandahl.

JACQUELINE AXWORTHY

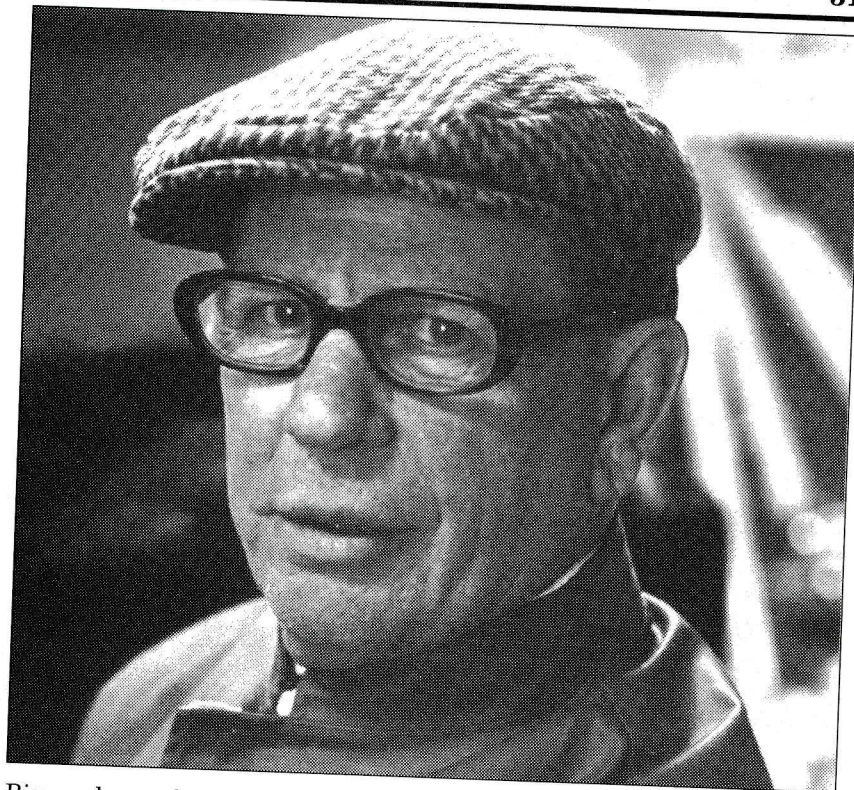
Senere fulgte et utal af gode væddeløbere, men det egentlige gennembrud kom faktisk først i slutningen af 60'erne med vidunderhoppet Jacqueline Axworthy, 17,4 - 167.000 kroner. Jacqueline Axworthy vandt bl.a. Internationalt Pokalløb 1969 og Tårnby Kommunes Ærespræmie 1970 på Amager og blev endvidere kåret som Årets Hest 1970.

- Jacqueline var en dejlig hest. Jeg husker især, da vi deltog i Europæisk 5-års Championat på Bjerke i Oslo. Hun var sidst i opløbssvinget, men nåede alligevel frem på 5. pladsen. Det var hedebløge, da vi kørte hjem, og hun stod og »stegte« i den varme transportvogn. Da vi nåede hjem til København gik Jacqueline ind i boksen og sov de næste 2 dage. Den efterfølgende søndag sejrede hun på Amager i 19,4 i snorene, siger Børge Grandahl, som endvidere fortæller, at Jacqueline Axworthy senere blev en fremragende følhoppe som mor til bl.a. Heidi Bilot 13.8a - 1,6 mill. kroner.

PENSIONISTTILVÆRELSEN

Da travkrigen mellem Charlottenlund Travbane og Amager brød ud i lys lue i 1970, valgte Børge Grandahl at flytte teltplænen til Amager, hvor han bl.a. lærte Amager Travsekskab's mangeårige formand, Axel Taarup at kende. Axel Taarup - Stald K.B. - sendte mange heste i træning hos Børge Grandahl, som fik stor glæde af bl.a. Lasse Borup og Siff, der begge huskes fra de første år på Skovbo.

Børge Grandahl var ikke i tvivl, da det i 74-75 kom på tale med en udflytning af Amager Travbane til

Bjæverskov på Midsjælland, og sammen med bl.a. Kurt Køppen, Eivind Schnell, Flemming Munch Hansen, Verner Rasmussen og Ole Nexø, tog Børge i 1976 det store spring og »emigrerede« til Skovbo Trav.

- Jeg var jo efterhånden blevet 60, og havde været med i mere end 40 år, så jeg tænkte: Hvorfor ikke være med til det sidste? - siger Børge Grandahl - som bestemt ikke har fortrudt sin beslutning.

Anden juledag, fredag den 26. december kørte Børge Grandahl sit sidste løb med sønnen, amatørkusken Kjeld Grandahl's Dall Haraldsted, der blev nummer 4 i 25,1 over 2080 meter.

I alt vandt Børge Grandahl 535 sejre gennem sin 51-årige karriere.

- Ja ret beset har jeg faktisk vundet 537 sejre, idet jeg vist nok i 1937 vandt 3 sejre med amerikanske Arion's Flash. Min bror Poul og Poul Stripp blev imidlertid noteret for de 2 af sejrene. Poul på grund af en simpel forveksling, men hvorfor Poul Stripp blev noteret for den ene af sejrene er lidt af en gåde. Stripp var nemlig til konfirmation hos Karl K. Pedersen (Stald Domas) den søndag jeg vandt med Arion's Flash, smiler Børge Grandahl.

I dag går Børge Grandahl og hygger sig i sit dejlige parcelhus på Læskovvej i Bjæverskov. De første år ef-

ter han var blevet pensioneret, kom han stadig og trænede hos svigersønnen, træner Egon Nielsen på Skovbo, men nu tager Børge kun ind på travbanen på løbsdagene.

- Kjeld og jeg har nemlig købt den nu 3-årige Shane T-Hanover-hingst Power Made, som er i træning hos Egon, og som vi venter os meget af. I sin debut løb Power Made 20.4/2080 meter auto på en 5. plads, og det er jo ikke så tosset vel? - slutter Børge Grandahl, som sandsynligvis kunne blive med ved i timevis at øse ud af sine erindringer, men et eller andet sted MÅ vi desværre sige stop.

Jeg håber, at Væddeløbsbladets læsere har moret sig lige så meget over dette interview, som undertegnede gjorde det den pragtfulde juleeftermiddag, hvor jeg besøgte Børge i hans hjem. Med denne artikel vil Væddeløbsbladet hermed gerne ønske Børge Grandahl et forsinket tillykke med de 75!